

Reuerendi Patris P. Hieremiæ Drexelii e Societate Iesu Opera omnia

Duobus nunc Voluminibus comprehensa, & libellis ante hac non editis
aucta ; Illvstrata, Indicibvs Moralibus, Locorum S. Scripturæ, Capitalium
Mysteriorum fidei, Rerum, & Concionum quouis anni tempore habendarum
; Congestis Et Compositis Methodo prorsus, alijs Auctoribus inusitata ; Sed
Theologis ...

Drexel, Jeremias

Antverpiæ, 1643

46. Moribundi verba ultima.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77028](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77028)

uum Domine, secundum verbum tuum in pace, quia videntur oculi mei salutare tuum.

O clementissime Jesu recognosce quod tuum est, & absterge quod alienum est. O Jesu, Jesu, o Jesu per-mitte me intrare in numerum electorum tuorum. O Jesu fili David miserere mei: Deus in adiutorium meum intende: o Domine Jesu ad adiuvandum me festina: o Domine Jesu suscipe spiritum meum.

§. 44. Moribundi vera in Deum fiducia.

Hic ego cum Bernardo fidenter proclamo: Præstat alter meritum; sustinere se jactet pondus dei & estus, mihi adherere Deo bonum est, & ponere in Domino Deo spem meam.

Et quavis conscius mihi sim, eam fuisse vitæ meæ antea prævitæ, ut planè merear à Deo deferi, tamen non desinam in ejus immensâ bonitate semper confidere, optimèque sperare, quod quemadmodum hætenus sanctissima ejus gratia vires mihi ad omnia subministravit, sic eadem illud mihi robur sit collatura, ut omnia patienter & libenter feram. Hæc mea etiam exigua patientia cum meritis Dominicæ passionis conjuncta (quæ quidem omnem meam tolerantiam infinitis modis excedit) debitas mihi pœnas mitigabit, & mercedi in cælo recipiendæ augmentum adjiciet. Unicum hoc à te, mi Deus, peto, ne permissus ut unquam de bonitate tuâ dissidam, quantumcunque debilem me ac miserum esse cognovero. Imò si in eo me terrore ac consternatione cernerem, ut jam jam lapsus viderer, meminero tamen Petrum Apostolum unico verbi flatu, ex modicâ fide submergi cepisse; faciâque quod ille fecit, Christum compellabo: Domine saluum me fac. Uti-que manum suam, ita spero, extendet, nec submergi me patietur. Quod si verò Petri partes ulterius me agere, planèque præcipitem ruere permetteret Deus (quod pro sua misericordiâ benignissimè avertat) spero nihilominus fore, ut oculo misericordiæ pleno, me respiciat, uti respexit Petrum, meque denuò in novam spem vitæ erigat. Illud concertissimum habeo, quod absque meâ culpâ Deus me non deferet. Verissimum agnosco dictum Augustini: Potest Deus aliquos sine bonis meritis liberare, quia bonus est; non potest quemquam sine malis meritis damnare, quia justus est. Itaque omni spe ac fiducia me illi totum committo. Si propter peccata mea me sinat perire, saltem iustitia ejus in me laudabitur. Spero tamen, & certissimò spero futurum ut clementissima ejus bonitas animam meam fideliter custodiat, quo misericordia illius potius, quam iustitia in me commendetur. Nihil mihi contingere potest, quod Deus non velit. Quidquid autem ille vult, cuiusque malum videatur, est tamen reverà optimum. Quæcunque tu vis, o mi Deus, hæc ego volo omnia, volo, volo.

§. 45. Mortuus cereus.

Sint lumbi vestri præcincti, & lucerna ardentes in manibus vestris: & vos similes hominibus expectantibus dominum suum quando revertatur à nuptiis: ut cum venerit & pulsaverit confestim aperiant ei. Beati servi illi, quos, cum venerit Dominus, invenerit vigilantes. Istud moribundi testamur vel ipsi adstantium oculis, cum prehenso ardente cereo adventum Domini oppetimus, & vitæ lampadem velut alteri tradimus.

Virum religiosum fuisse commemini tam pacatæ ac serenæ conscientie, ut ei etiam in morte ridere sit concessum. Cum enim moribundo fatalis cereus in manus traderetur, ille obversis in suum præsidem oculis: Tot, inquit, circumstant hic robusti viri, cur obsecro, mi Pater, ego tam exhaustis viribus cereum tenere cogor? Quam leta mors,

Horat l. 1. ep. 1. ad Mæcen.

Quid verat talem ridendo mori? Carcerem suum nemo, nisi infans amat. Hic suum deseruit videns. Serium est, quod addo, & omnibus imitabile. Confalvus Hist. Socia. Mederius, eâ virtute pollebat, ut in severissimo vitæ in-tom. 1. 1. 12. stituto æquabilis perpetuæque illius constantia emine. n. 66. ret. Quippe annis compluribus, præter aliorum sacerdotum pensum, sex quotidie horas precatoni meditationique impendit. Atque hanc precandi consuetudinem ne in itinere quidem omisit: magnâ quin etiam ex parte retinuit supremis vitæ diebus, cū pessimè affectū corpus pœnæ spiritus defecisset. Paulo ante excessum aliquot sociorum accitis, sacrum cereum jussit accendi; tum symbolo Apostolorum ppolato: In hac, inquit, fide institutus sum, in hac vixi, in hac morior; testor-que si quid fortè in extremo agone excidat mihi, jam nunc inditum & irritum velle: ac protinus brachio porrecto, cereoque manu prehenso: Ut lumen hoc, inquit, oculos illuminat corporis, sic ego credo Dominum Jesum illuminare omnem hominem venientem in hunc mundum: quia ipse lumen verum & æternum est. Quæ magno sensu cum protulisset, continuans inde sancta cum Deo colloquia, Ecclesiæ mysteriis omnibus præmunis, evolavit è corpore, pridie Nonas Aprilis, anno 1552.

Et tu, quisquis es, etsi sanus sis, apprehende cereum, fortassis hac luce lux tua extinguetur. Vigilantem te mors inveniet, & præcinctum, & cum accensâ face, si labores tuos forster, errores aliorum cordatè, vitæ procellas patienter sustinueris.

§. 46. Moribundi verba ultima.

Avgustus Imperator moriens in hac voce defecit: Suet. in Aug. Livia, nostri conjugii memor vive, ac vale. Quantum sanctius Christiani, qui ultima, cum moriantur, verba dirigunt ad sui principii & omnium Conditorē.

Vir ille divinus Dionysius Areopagita capitis jam damnatus, færale sententiam Christianâ generositate amplexus, & adstantium probra contemnens: Ultimū, inquit, verbum Domini mei in cruce, sit & mihi ultimum in hac luce: Pater in manus tuas commendo spiritum meum.

Basilii Magnus, extremam vitæ clausulam appositurus, cum suos præclaris monitis imbuisset, illud Christi ad Christum pariter adjunxit: In manus tuas, Domine, commendo spiritum meum. Et unâ cum verbis animam lætus effudit.

Sisiojus abbas, vir sanctissimus jam ultimæ lineæ ad motus, plurimos habuit sui exitus spectatores, ad quos ille radiante vultu: En, inquit, abbas Antonius venit ad nos. Et paullo post: En, ait, agmen prophetarum huc adest. Mox: Cæterus etiam Apostolorum, inquit, ad nos venit. Et quia cum his adventoribus loqui videbatur, interrogatus est, quibus cum loqueretur? At ille: Angelis, ait, venerunt, animam meam aliò ducturi; hos rogavi, liberalius mihi penitentiae spatium concederent. Ad quem amici: Pater, ajunt, non egres penitentia. Quibus ille: Nondum, ait, vel initium feci penitentia. Hanc viri submissionem largiter probavit vultus magis ac magis radians. Exclamat tandem Sisiojus hilari voce: Videte, videte; Dominus venit. Arque verba simul & vitam finit. Felix mors quam æternitatis triumphus excipit. Et licet morientis lectulum non cingant reges, satis est tamen regum regem adesse, in quo moribundi vox ultima quiescat.

Bernardus, tanquâ si morituro Christum commonstraret manu: O tu Christiane, inquit, ne de hac infirmitate desperes, docuit te Christus quid in omnibus periculis mortis debeas sperare, ad quæ confugere, quæ invocare, in quem sperare: in Patrem Deum, qui non potest despicere sperantes in se, cum attentione bonorum operum. Bonorum dico, quia sine meritis aliquid sperare, non spes, sed presumptio debet dici. Tu itaque talia se.

que talia fac opera, ut ei in hora mortis in veritate dicere possis: In te Domine speravi, non confundar in aeternum.

Ergo ultima morientis verba dirigantur ad Deum: in illum preces, in illum vota, in illum spes ultima ferantur, in illius nomen extrema delinunt suspiria. Dicat moribundus ex imo pectore: Ad te, Domine, faciem meam converto, ad te oculos meos dirigo.

§. 47. Humana voluntatis ad divinam conformatio, summi momenti est, præcipue sub vite finem.

LUDOVICUS Bloisius, quem supra laudavimus, de nostræ voluntatis cum divinâ consensu, hæc pronunciat his omnino verbis: Nullum igitur exercitium in extremis utile esse potest, quam ut quis seipsum ex integro divinæ voluntati resignet: humiliter, amorosè, plenèque confidens in immensâ Dei misericordiâ, ac bonitate. Fieri enim nequit, quin is qui in humilissimi verâ perfectæque resignatione, cum sanctâ erga Deum fiduciâ ex hac luce exit, confectum ad regna cælestia evolet. Nam sicut nihil omnino pœnæ, nihil ignis purgatorii in Deum cadere potest, ita nec in hominem, qui eo modo per voluntatis conformitatē amorēque Deo unitus est. Hoc animo iustus ille latro moriebatur in cruce, qui non salutē corporis à Domino postulavit, nec oravit ut à pœnis purgatorii servaretur, sed libenter, pro peccatis suis, proque Dei gloriâ moriens se totum in divinam resignavit voluntatem, se totum Christo obtulit, ut ille (cum ageret, quidquid vellet. Quod si morte imminente, infirmitas naturæ mœret, aut trepidat, huiusmodi etiam mœstitia & formido in Deum per resignationem projicienda, ac certa spes erga eum concipienda est. Mors Christi mortem tuam soletur. Ille præcessit, præcesserunt & innumeræ electi ejus: non igitur pigeat te sequi.

§. 48. Moribundus alterum in Golgorâ latronem emulatur.

Domine memento mei, cum veneris in regnum tuum. Felix latro qui in scholâ Christi, plus in virtute profecit tribus horis, quam infelix Icariorum tribus annis. Verba mihi preis, & precandi formulam, qui Christo patronus fueras & advocatus in extremâ necessitate. Deus! quæ iudiciorum tuorum abyssus est? Amici & cognati silent; discipuli deserunt; Angeli non comparent; nec mater filii innocentiam tuam finitur. Et ubinam illa undecim & plura milia, panibus ab hoc crucifixo Domino saturata? quis est tantâ multitudine vel verbulo mutit pro tanto benefactore? Ergo ad latronem Christi patrocinium devolvitur. Latro contra latronem socium, Christo causidicus fit, innocentiam illius asserit, impia probra diluit, omnem assulam multitudinem arguit paricidii. Ergone Dei Filius suam causam à latrone perorari non erubuit? tantum abest ut hunc oratorem suum erubuerit, ut etiam publicè collaudarit. Nec rhetor iste Dominicæ causæ defuit: Er nos quidem iuste, inquit, nam digna factis recipimus; hic vero nihil mali gessit.

O quam verè idem de me dicam! Et ego quidem iustè jam morior, nam digna factis recipio: hic verò Deus meus, & Dominus meus nihil gessit, propter quod moreretur, & in tantis tormentis moreretur. Sed & illa precandi formulâ restè jam utor: Domine, memento mei, quia venisti jam in regnum tuum. Et quia jam es in regno tuo, me in hoc exilio gementem aspice, & hinc abeuntem in regnum tuum admitte. Hoc ego te rogo, Christe Jesu, per flagella, per spinas, per crucem; per tormenta omnia & mortem tuam.

Ergo, quid jam reliquum est, nisi ut in ejus sinum coniciam hanc meam animam; cujus unus ipse laborem doloremque considerat. Novit ipse quid animarum saluti conducatur, & apud illum est jam ab æterno decretum, quo tandem nobis ad eum sit itinere revertendum. Salutare tuum expectabo Domine.

§. 49. Heliotropium contra omnes morbos, & mortem pharmacum.

Heliotropium herba seu flos, uti quotidiano experimento constat, cum sole se circumagat, abeuntem intuetur semper, omnibûsque horis cum eo vertitur, etiam die nubilo tantus est amor floriz in hoc sidus. Noctu, velut desiderio solis contrahit sese flos iste. Voluntas humana ita semper divinam intueatur, ut horis omnibus, ad illius nutum se vertat ac circumagat quaquaversus, quantumcunque nubilus sit dies. Enim verò diem magis nubilum non habet humana vita quam diem mortis. Hoc maxime die moribundus, velut verum heliotropium, ad suum se solem vertat fixissimis & planè immotis oculis. Id nos Servatoris verba doceant.

Ita Pater, quoniam sic fuit placitum ante te. Ad hunc prorsus modum, mi moribunde, loquere. In omnibus omnino rebus faciendis, & fugiendis, patiendis ac perferendis, exemplo Domini, dic semper: Ita Pater, Ita Pater, Ita mi Pater: etsi uno die milies, ter milies id ingeminandum. Atque tunc magis hoc dicendum & repetendum, cum magis premunt adversa; in omnibus tuam ipsius sanctissimam voluntati subijciendo. Hæc vigilans & dormiens, hæc sanus & æger, hæc moriens assidue pronuncia, velut dicas: Domine, nil possum tibi negare, tu sis. Ego autem in te speravi, Domine: dixi, Deus meus es tu, in manibus meis sortes meæ. Vanitudo mea, morbus meus, prospera & adversa mea, vita & mors mea sunt in manu tuâ Domine. Sicut vis, ita fiat. Domine secundum voluntatem tuam & vivere & mori, jucundum mihi erit, quia Deus & pater meus es tu. Sicut ergo vis, sicut disponis, ordinas, permittis omnia fieri, ita fiant, ita Pater, ita & in me fiant, & nihil fiat in me, aut à me, quod voluntati tuæ rectissimæ, optimæ vel minimæ adversetur. Ita Pater, ita fiat, & nunc, & semper, & in omnem æternitatem.

Philippus II. Hispaniarum Rex, ab omnigenâ quidem virtute multò laudatissimus princeps, hac tamen ad Dei voluntatem Conformitate jam panè divinus homo evasit, etiam dum inter homines ageret: nam in fatali morbo, divinæ voluntati devotissimus, illa Servatoris verba panè infinities repetiit: Pater, non mea, sed tua voluntas fiat; cumque à Matthæo Evangelistâ, Christi Domini Pater, ad apostema ferro secandum, prælegeretur, iussit rex, ad illa ipsa Domini verba: Pater, non mea, sed tua voluntas fiat, lectorem nonnihil subsistere. Tanti regum iste maximus hoc Heliotropium, tam sanus, quam æger ac moribundus æstimavit.

Hoc certè Heliotropium morbis, morti, malis omnibus medetur. Procul est ab omni exitio, qui voluntate tam propinquus est Deo.

§. 50. A moribundo, aut moribundo prælegenda.

I. ORATIO

B. HIERONTIMI IN AGONE MORTIS, VT scribit Eusebius.

PTe Jesu, virtus mea, refrigerium meum, susceptor meus, & liberator meus, in quem speravi, cui credidi, quem dilexi. Summa dulcedo, turris fortitudinis, & spes mea à juventute meâ. Voca me dux vitæ meæ, & respondebo tibi. Operi manuum tuarum, quod de limbo terræ Creator omnium formasti, quod ossibus & nervis compegesti, cui vitam moriens tribuisti, clementiæ tuæ porrige dexteram. Tempus est ut pulvis in pulverem revertatur, & spiritus redeat ad te Salvatorem, qui huc illum misisti. Aperi ei Domine janua vitam, nam pro me in ligno crucis tanquam latro pependisti, suscipe me misericors Deus, secundum multitudinem misera-